

Política | foto_isaacmeler_Isaac Meler | Actualitzat el 19/09/2015 a les 11:00

Antonio Baños: «M'emprenya l'apropiació de moviments com la PAH que fa Catalunya Sí que es Pot»

El cap de llista de la CUP acusa la candidatura de Lluís Rabell d'agenciar-se l'herència del PSUC i dels moviments socials | Descarta votar a favor de la investidura de Mas però lamenta que no es parli abans de quin procés constituent i quin govern s'ha de fer | No es refia de CDC perquè en lloc d'un "referèndum de ruptura" el 9-N es va fer "una cosa menor" | Defensa l'anticapitalisme com una "praxi política diària"

Antonio Baños, cap de llista de la CUP | Adrià Costa

Antonio Baños s'enfronta a aquestes eleccions amb el difícil repte de substituir un cap de llista com David Fernández, el polític més ben valorat dels darrers anys a Catalunya. Ni a ell ni a la CUP li agradaria aquesta comparació, perquè es consideren una candidatura que defuig el lideratge i que es basa en el poder popular per fer un procés constituent. Però la política, per sort o per desgràcia, encara identifica els líders. En aquest sentit, en el del procés constituent, Baños lamenta que es parli de si es farà a Mas president quan, des de la seva perspectiva, primer s'ha de veure quines bases té el procés constituent i quines polítiques articula el nou govern. Ara bé, perquè quedi clar, insisteix que no donarà suport a Mas i que, en termes de comoditat, preferiria molt abans el Pare Manel a la plaça Sant Jaume.

- Comencem amb una pregunta de rigor. No votaran a favor de la investidura d'Artur Mas com a president de la Generalitat, però en la segona votació s'abstindran?

- Aquest culebrot va evolucionant. La primera setmana de campanya em preguntaven per la investidura de Mas, ara ja és la votació en segona volta... Només et diré que no votarem que "sí", això és tot. L'arbre de possibilitats és infinit: podem passar-nos quinze dies preguntant-nos sobre

aquest tema, però això suposa que no parlem ni del procés constituent ni de la república que volem. Tampoc parlem sobre si Junts pel Sí aturarà els desnonaments i les retallades ni sobre si es farà un esforç per eradicar la corrupció de l'administració catalana. Al final estem pensant tota l'estona en arbres de possibilitats centrats en una sola persona i en un sol càrrec, que és el més irrellevant des del punt de vista de la CUP. Estem fent una campanya hipotètica.

- Per què els sembla tan irrellevant?

- Si hi ha d'haver un govern de concentració nacional per fundar una república, és evident que el president ha de ser de consens. Com més àmplia sigui la concentració, més consens necessita la figura presidencial. És una cosa que em sembla evident. En canvi, sembla que en lloc d'entendre que primer cal convèncer i guanyar, després fer un govern molt ampli per fer polítiques sòlides i, en acabat, extreure un consens que sigui un president que representi tot això, estem paralitzats en el discurs de primer un president, sense saber qui formarà un govern i sense, evidentment, ni parlar de les polítiques que farem ni de la política de ruptura. És el món al revés. Per acabar de reblar el clau, aquest discurs de Mas, Mas, Mas, a part d'insultant pels milions de catalans que van anar a la Meridiana a mobilitzar-se, a parer nostre, reforça Podemos, PP i al propi Mas.

- Aleshores, quin serà el paper de la CUP el 28-S?

- El que farem és seure a negociar amb les majories sobre la mà. En cap moment sortir del procés, ni alentar-lo, ni descarrilar-lo. El procés continua sigui com sigui la relació de forces majoritàries, perquè entenem que el fet que hi hagi una majoria independentista està fora de dubte. Seurem a negociar, analitzar les forces que hem aconseguit i canalitzar-les en un govern. No és que defugim què farem el 28. Seurem, mirarem i veurem com queda configurat el Parlament.

Antonio Baños, cap de llista de la CUP el 27-S. Foto: Adrià Costa

- La CUP se sentiria més còmode amb figures com Raül Romeva o Oriol Junqueras de cara a la investidura?

- Amb en Mas no ens sentim còmodes en absolut. Amb altres figures evidentment ens sentim més còmodes. Amb això no vull dir que si Romeva es proposa com a president, automàticament no sé què, o que si Junqueras lidera... Nosaltres no estem intentant sabotejar els acords que hi hagi a Junts pel Sí entre Esquerra, Convergència i Romeva per fer president a Mas. Són respectables, per ells. Per nosaltres, si aquest és l'acord, no votarem Mas i ja està. Sí, hi ha figures que em farien sentir més còmodes. Per exemple, jo em sentiria més còmode amb el Pare Manel de president de la Generalitat, i no estic fent broma. És un personatge que tal com està el país, trinxat socialment i amb els índex de pobresa que tenim, suposa una figura de consens i una persona que porta tota la vida lluitant a Nou Barris, a Roquetes.

- En quins casos entrarien en un govern de concentració?

- En casos absolutament excepcionals. No ens plantegem entrar al govern de concentració però li podem donar suport si les coses que nosaltres plantegem es duen a terme: potenciar la lluita contra la corrupció des del primer moment, acabar amb els desnonaments i les privatitzacions, activar un pla de xoc de rescat ciutadà i un procés constituent popular. Nosaltres donaríem suport, que això vol dir negociar i organitzar els temes candents, tal i com vam fer el 9-N: no estàvem al Govern i vam aguantar totes les hores del món perquè sortís bé.

- Què passaria si l'independentisme no aconseguís una majoria ni de vots ni d'escons el 27-S?

- La resposta no pot ser una altra: si es perd avui es guanyarà demà, com ha passat sempre. Quan el president Macià va proclamar la república catalana, aquesta va durar tres dies, i als tres dies teníem una Generalitat. Es va perdre aquell dia, però es va seguir endavant. El 34 es va tornar a intentar. Això no té aturador. Crec que si no es guanya ara, el reforç i la solidificació de l'independentisme de la societat catalana serà absolut. Tinc la intuïció, diguem-ne, secular, que l'estat espanyol aprofitarà una hipotètica derrota per recentralitzar, si no carregar-se directament qualsevol mena d'autonomia i, evidentment, de plurinacionalitat. Hi haurà una contramarea espanyolista des de l'Estat perquè tot això no torni a passar. Llavors, tots aquests independentistes que més o menys creien que la independència era una cosa senzilla, es faran independentistes de lluita i de pedra picada perquè hauran vist com davant d'una possibilitat democràtica, pacífica i lleial de construir un nou estatus polític, vindrà una repressió, jurídica, cultural i lingüística.

- Creuen que alguns ajuntaments de Catalunya, molts d'ells governats pel PSC, se sumaran a l'estratègia del govern espanyol de rebel·lar grans ciutats contra un govern que tiri endavant el procés?

- I més si és el PSC, que es una força a l'alça (riu). El PSC ha representat moltes coses, entre elles un catalanisme d'esquerra que ha anat perdent vots i esvelles en aquesta representació. Com que ha anat concedint l'inconcebible, al final la gent ha optat per altres vies, com Podem, en el camp espanyolista, o la CUP i Esquerra. Aquests plans conspiranoics són bastant sorprenents, jo crec que el futur de les ciutats passa per Badalona, per exemple. En aquesta localitat s'ha aconseguit una aliança amb gent independentista, gent no independentista i gent semi-independentista on les declaracions a favor del dret a decidir, de la independència i la república son claríssimes. Aquí també s'han integrat a regidores com Fátima Taleb, que representa la nova generació de catalans que han d'aportar noves catalanitats i que cal integrar en aquest joc polític ja, perquè aquesta és la riquesa que veurem. Em sona molt antic. Gent com Balmón, de Cornellà, què farà? S'atrinxerà a Cornellà? Tot plegat és discurs de la por, però precisament per això, ja comença a ser una mica escandalós que estiguem parlant de si Mas ha de ser president o no, en comptes de donar resposta legítima a les pors de funcionaris municipals que pensen "jo de qui cobraré".

- Fa pocs dies van dir que temen que sectors de Junts pel Sí estiguin treballant en la línia d'aconseguir un nou pacte constitucional amb l'estat espanyol, en teniu constància? En què ho perceben?

- Malfiem de Convergència en el procés per una qüestió: vam veure el 9-N com es volia fer un referèndum de ruptura i es va fer una cosa menor. S'acceptava la cosa menor, a canvi de convocar eleccions immediatament per aprofitar l'onada del 9-N i la convocatòria es va allargar. Ara, el temor i l'indici està en el fet que en el full de ruta de Junts pel Sí i les seves declaracions no hi són ni la paraula ruptura ni la declaració unilateral d'independència. No és que tinguem micròfons a Junts pel Sí. És més senzill. Llegim el full de ruta i és molt ambigu, i com que ja ens ha passat, i segueix l'ambigüitat, tenim aquests temors. Tant de bo el dia 28 els convergents siguin els primers a declarar la independència, bé, en acceptar que tots la declarem.

- Creuen que molts catalans deixarien de ser independentistes si es posés sobre la taula una reforma constitucional que en certa manera satisfés les demandes de Catalunya?

- Aquest temps ja ha passat. Fa uns mesos va sortir Errejón totalment *on fire* dient: "*Ofreceremos un pacto fiscal*". Això ja sona antic. Jo crec que això es un procés revolucionari o rebel. En aquests processos d'acceleració de les consciències polítiques, qualsevol cosa que s'hagi plantejat i s'hagi descartat, no té sentit. Ni pacte fiscal ni reforma constitucional. A més, feta per qui? Si són dos terços del Congrés hauran de ser PP i PSOE. Amb quants vots catalans comptarà aquesta reforma constitucional? Sembla que encara estem pensant en clau autonòmica.

- Un altre debat és si es pot tirar endavant el procés amb majoria d'escons o si cal una majoria d'escons i vots. Què en pensen?

- Es pot parlar de desobediència des d'aquest matí. Per exemple, en el cas de la Llei Wert, la consellera Rigau, en el càrrec, podria perfectament haver desobeït de manera clara i rotunda aquesta norma el mateix dilluns 14 quan començava el curs escolar. I no li calien ni escons ni vots. De desobediència a les lleis injustes n'hi ha una llarguíssima literatura. En el cas de la declaració unilateral, és tornar un altre cop a l'arbre d'hipòtesis i jo contesto amb una altra pregunta, minoria de quant? 49,99%, 49,98% o 49,97%? Està clar que no és el mateix que et faltin 30 vots, 3.500 o un milió. Pots fer moltes més coses amb molts escons i molts vots, pots donar una imatge al món que això està viu. Si tens 68 escons i un 30% de vots, dones una altra imatge, no vol dir que s'aturi el procés i que deixis de ser independentista, vol dir que no ho hem aconseguit aquesta vegada i que cal treballar per millorar-ho.

- Junts pel Sí i la CUP són els únics que poden fer la independència?

- Cal veure si Catalunya Sí que es Pot va directament al bloc del "no", si callen fins que se sàpiga si guanya Pablo Iglesias, o si realment hi ha una majoria molt àmplia però no suficient, si gent d'aquest partit decideix sumar-se al procés si és pel dret a decidir i la transformació social. No hem de donar per fet la posició de tothom, sobretot en el cas dels votants de Catalunya Sí que es Pot. Voten en clau d'esperança de canvi, però després tenim les eleccions generals espanyoles. Si aquesta esperança de canvi falla i torna a guanyar el PP, potser el votant de Catalunya Sí que es Pot diu "quatre anys més de PP? Vinga".

Antonio Baños, abans de l'entrevista. Foto: Adrià Costa

- Recentment, s'han mostrat molt bel·ligerants amb Catalunya Sí que es Pot. Per què?

- Estem molt decebuts. L'Anna Gabriel reivindicava la tradició del PSUC, no com a pròpia de la CUP, sinó, precisament, com una cosa comuna. Les apropiacions fan més mal. Quan tenim clar

que això ho hem fet entre tots, quan d'organitzacions polítiques importantíssimes del passat que n'han sortit moltes branques i una branca en vol ser l'hereva legítima i universal, emprenya. A mi, particularment, del discurs de Catalunya Sí que es Pot m'emprenya l'apropiació de moviments com la PAH o les marees. Que gent del sindicalisme orgànic de Comissions i UGT, que ara vagin a les fàbriques i brandin tota al mitologia de la lluita obrera quan precisament Iniciativa ha estat molt poc bel·ligerant en la defensa del sindicalisme de classe, això decep, perquè no els correspon. La PAH és de la PAH, i a la PAH hi haurà gent que votarà ves a saber què. L'ús del "*Sí se puede*" és una confusió molt interessada. A més, és un crit ianqui, de l'Obama, i "*Podemos*" era el crit d'ànims de la selecció de futbol de l'Eurocopa de 2008. Al final són apropiacions de màrqueting que acaben sent marques. Diuen que el president Mas s'amaga darrere Junts pel Sí, però Iniciativa s'amaga darrere de Catalunya Sí que es Pot, ella ha amagat les seves sigles. A les municipals també ho va fer i, si les sigles s'amaguen, és que alguna cosa tindran per amagar-se. Si no, es podrien haver presentat com Iniciativa, que fa molts anys que s'hi presenten. Però ja no seria "*nueva política*", que també és una de les marques cooptades, i hauria de retre comptes del seus deutes amb els bancs i de les seves polítiques durant els set anys del tripartit i durant els 30 anys que ha governat a Barcelona.

- Consideren que el context polític actual situa la CUP una mica més a prop del centre de l'eix polític?

- No. El context ens ha posat al centre del debat polític, i això és molt bo i molt paradoxal. La CUP està al centre del debat polític però sense haver de moure's de la seva radicalitat. I això és fantàstic perquè veus el cas de Podem, que surt de l'esquerra transformadora i creu que per arribar a guanyar ho ha de deixar tot i anar on està la gent i moure's cap al centre. Nosaltres sense moure'ns ni un mil·límetre del que pensàvem i de les lluites de les que venim, la societat ha considerat que temes com l'anticapitalisme, el feminisme, la independència, els Països Catalans o la lluita contra la corrupció són centrals i importants. Nosaltres ideològicament no ens hem rebaixat.

- En què perceben aquesta tendència?

- Fa una dècada, quan proposàvem que Catalunya sortís de la Unió Europea no s'entenia. Ara la gent sap que mesures com les retallades, el rescat dels bancs, el menysteniment de la voluntat popular grega o el tancament de fronteres i la denegació de l'espai Schengen quan ve de gust, vénen d'Europa. El "no" a la Unió Europea fa dècades que l'esquerra independentista el manté. Ara ha anat cap al centre, però no perquè nosaltres haguem rebaixat els nostres objectius, sinó perquè eren temes que, al final, s'ha constatat que són centrals, i això vol dir que la societat catalana està anant al moll de l'os de temes importants. En això també hi ha una qüestió generacional absolutament normal. Per a gent més gran, l'entrada a Europa el 86 es veu com una gran esperança, i més sent català. Primer perquè ja no ens envien els tancs, després perquè a Europa

es respecten els drets, tant els nacionals dels catalans, com els individuals. És la idea positiva de l'Espriu d'"el nord enllà" i encara té molta inèrcia, però a mesura que ets més jove, veus que no, que les tortures a l'estat espanyol continuen, que les agressions als drets nacionals i lingüístics continuen, i es veu que la Unió Europea no és cap unió de pobles ni d'estats fraterna, sinó que és un *lobby* de gestió empresarial global.

- En el cas d'Israel i Palestina passa una cosa similar? Els grans encara recorden aquell Israel contrari al franquisme i els joves només veuen el mur?

- Jo he estat a Palestina i està clar quin es el paper de l'estat d'Israel. En canvi, el meu avi, anarquista, anticapitalista i represaliat, per ell Israel és el kibutz, el somni del comunitarisme. I Ben-Gurion. Però això ja no és.

- La proposta de sortir d'Europa, és una proposta taxativa?

- La nostra proposta és procés constituent popular on es pugui parlar de tot. Exèrcit, no exèrcit, OTAN sí, OTAN no. I també Europa sí, Europa no. La posició de la CUP és sortir de la Unió Europea i de l'euro. Ara bé, si en el procés constituent de la república, quan es vota, aquesta postura és minoritària, doncs res. Nosaltres el que volem per sobre de tot, per sobre de les nostres idees, és que hi hagi un procés constituent popular i obert, i si les nostres idees perden perquè són minoritàries, és que no les hem venut bé. Però sobretot, això no és que la CUP, si no sortim d'Europa, no votarà Artur Mas... La paròdia de la CUP és molt fàcil de fer, perquè som radicals.

- El seu programa també conté una àmplia bateria de propostes anticapitalistes. En què es basen?

- L'anticapitalisme no és un paquet de mesures que necessita un govern liberal burgès per poder-lo aplicar, l'anticapitalisme és una praxi política diària. L'anticapitalisme ja s'aplica quan es constitueixen cooperatives de consum, cooperatives de crèdit, o quan es creen espais de relació econòmica de tota mena. També quan relacions que no són economitades, com cures i criances, es posen al centre de la vida. L'anticapitalisme no és un pla econòmic, sinó que es una forma d'entendre les relacions socials, polítiques i personals d'una societat.

- A la llista de la CUP hi ha una gran presència de treballadors públics. Creuen que a autònoms i petits emprenedors els falta sentir-se més identificats amb el partit?

- Fins i tot a la CUP, és un problema fer política i dedicar-se a representar políticament als companys, i el mateix passa en el món sindical i en l'activisme. La gent va ofegada, no tens temps a la vida. Si ets un autònom, deixar-ho tot quatre anys... la feina ningú te la guarda. El Busqueta, número tres de la llista per Barcelona, té un forn familiar. I què fa amb el forn quan ha d'anar a fer debats d'economia?

- Potser per aquest motiu no haurien de ser tan restrictius amb els sous?

- Si tu estàs quatre anys, per més que cobris, no podràs estalviar si tens fills i un lloguer per pagar. Has de tornar a la vida laboral. Per participar en política has de tenir temps lliure, i la correcció pot ser pagar diners. El problema és que això ho gestionen unes entitats que es diuen partits polítics, que diuen "val, tu ets pobre però entra a les joventuts, obeeix la disciplina". La figura del ciutadà que lliurement fa vida pública és una figura que no se sosté i aquí lamentablement patim. Tot està organitzat perquè les persones que puguin representar la vida pública hagin de passar pels partits polítics que fan obeir la disciplina de vot. Per això li diem *Matrix*, per això creiem que és l'antipolítica, perquè és un sistema de disciplina d'opinió i de selecció de classe, no de classe de rics contra pobres, sinó obedients contra dissidents. A la CUP passa el contrari. Per exemple, jo no sóc de la CUP.

- Com ho farà la CUP, més enllà del Principat, i més enllà del 27-S, per construir l'alliberament de tots els Països Catalans?

- Doncs la CUP s'està estenent al País Valencià i a les Illes. El Principat és una de les parts de la nació, però no ha de dirigir ni ser paternalista amb el País Valencià i les Illes. Jo crec que els moviments polítics i socials que hem estat veient al País Valencià i a les Illes van en aquesta direcció. Els Països Catalans han deixat de ser un somni romàntic i ara veiem, per exemple, la manifestació en contra del TIL, que és en defensa d'una cosa que no és altra que la llengua, i que ha estat una de les més grans mobilitzacions a les Illes, la primera vaga amb caixa de resistència massivament recolzada i que finalment ha tombat el govern de Bauzà. I ara entra un govern que nacionalment té aspectes absolutament engrescadors. I al País Valencià estan havent-hi moviments en aquest sentit. Els Països Catalans estan, ara, construint-se de forma política.

Antonio Baños entrevistat per Isaac Meler i Pere Gendrau. Foto: Adrià Costa

Totes les notícies de la CUP-Crida Constituent de les eleccions del 27-S
(<http://www.naciodigital.cat/especials/767/cup/crida/constituent>)

Totes les notícies de les eleccions al Parlament 2015 27-S
(<http://www.naciodigital.cat/grans/temes/597/27-s/eleccions/parlament/2015>)

Enquestòmetre: tots els sondejos de les eleccions del 27-S
(<http://www.naciodigital.cat/seccio/Juntspelsi>)

Gràfic interactiu: totes les llistes del 27-S per demarcacions
(<http://www.naciodigital.cat/seccio/llestes27sCatalunya>)

Totes les fotos de la campanya de les eleccions del 27-S
(<http://www.naciodigital.cat/nacifotos/cercador/27-S>)